

[Ministeren for kulturelle anliggender]

om, og som bestemmer handlemåder og holdninger hos de enkelte medlemmer af gruppen eller samfundet.

Dette er en meget bred kulturopfattelse, som fører til, at en betydelig del af samfundspolitikken kan betragtes som kulturpolitik. Den er derfor heller ikke tilstrækkelig vejledende, når det gælder emnet for denne redegørelse, nemlig den politik, der skal føres på det område, som kulturministeriet er ansvarligt for. Her har vi brug for at fastlægge særlige principper og mål.

Men det brede kulturbegreb bevarer alligevel sin betydning for politikken på det kulturpolitiske arbejdsområde. For det første fordi det understreger denne politiks nære sammenhæng med politikken på andre områder, især uddannelses-, miljø- og socialpolitikken. For det andet fordi det fører til den nødvendige vide forståelse af begrebet »kulturelle aktiviteter«. Det brede kulturbegreb forklarer, hvorfor det også er en kulturel aktivitet at udøve idræt eller at deltage i nogle af den lange række af nye aktivitetsformer, som vi ser gro frem rundt omkring i landet: aktivitetscentre, medborgerhuse, gruppevirksomhed af forskellig art, udstillinger, festivaler, og hvad det alt sammen hedder.

Anerkendelsen af det udvidede kulturbegreb må i øvrigt også gøre det til en naturlig forpligtelse for kulturministeriet at holde øje med, at de i bred forstand kulturpolitiske synspunkter ikke bliver glemt eller overset i det politiske arbejde, der foregår uden for ministeriets eget sagsområde.

Kulturpolitikken overordnede mål – som den har tilfælles med politikken på mange andre områder – er at medvirke til et bedre samfundsmiljø og til fremme af livskvaliteten for det enkelte menneske.

Når vi så kommer til tilrettelæggelsen af det kulturpolitiske arbejde, er det regeringens opfattelse, at dette arbejde bør være ledet af fire grundlæggende principper. Det er principperne om ytringsfrihed, kulturelt demokrati, kvalitet og decentralisering.

Kulturpolitikken skal overalt respektere og forsvare ytringsfriheden, og den skal sikre, at retten til frit at udtrykke sig ikke forbliver en formalitet, men får reel betydning.

På kunstens område er ytringsfriheden særlig væsentlig. Kunstnerne må naturligvis som alle andre overholde landets love, men det er en betingelse for kunstens trivsel og

for den kunstneriske fornyelse, at ytringsfriheden fastholdes. Det er også en forudsætning for, at kunstnerne kan opfylde den af deres funktioner, der består i, at de kan inspirere til, at udviklingen føres videre, og at samfundet ikke forstener.

Men ytringsfriheden er også af fundamental betydning uden for de kunstneriske områder. Danmarks radio har en stor opgave i at sikre, at så mange anskuelser og synspunkter som muligt kan komme til udtryk i udsendelserne, og når det gælder de kostbare medier – radio, fjernsyn og film – er der desuden brug for praktiske muligheder for at kunne komme til orde gennem disse medier uden om de store institutioner, sådan som det kan ske i bånd- og filmværksteder og ved lokale radio- og fjernsynseksperimenter.

At ytringsfriheden skal være reel, betyder, at alle meninger må ligestilles i forhold til de offentlige støtteordninger, at ingen seriøs kunstner kan udelukkes fra støtte af moralske grunde, at ingen bog kan udelukkes fra bibliotekerne af politiske grunde, at en teatergruppes samfundssyn er uden betydning for dens muligheder for støtte.

Princippet om kulturelt demokrati betyder, at enhver kulturform, der har betydning – selv om det kun er for et mindretal – bør have mulighed for at udvikle sig og trives på lige fod med andre.

I mange år har man herhjemme som i andre lande koncentreret indsatsen om det, man kan kalde forsøget på at »demokratisere kulturen« – forsøget på at bringe en bestemt kultur ud til folket. Det er en hæderlig bestræbelse, og hvis man, som jeg, tror på, at denne højtudviklede kultur – som nogle ynder at kalde »finkulturen« – indeholder store almenmenneskelige værdier, så kan man ikke et øjeblik være i tvivl om, at bestræbelserne skal fortsættes og forstærkes, men heller ikke om, at de i forhold til de øvrige kulturpolitiske bestræbelser efterhånden vil indtage en mindre fremtrædende plads.

Vi må nemlig se i øjnene, at der er grænser for, hvor meget man kan opnå med denne »demokratisering af kulturen«. Der er grupper i befolkningen, som kun i ringe grad føler den »officielle« kultur vedkommende. De er ikke af den grund »kulturløse«, men de har, hvad man udmærket godt kan betegne som deres egen kultur, og de må i et demokratisk samfund have krav på, at også